

(א) בנס"ח: א"ל תלך לעבד, ובע"ז בראש"ש, (ב) צילה דף (ג) דף לו: ח: הלות פ"ז מ"ג, (ד) [נ' מוס' ז"ק פ: ד"ה א] אומר לגביר ותפוסו געוין ח: ד"ה א"ע"ג וחס' ממות סד. ד"ה שמיס', (ד) [לעיל טו: וסג נסמא], (ה) [לקמן ט"ז: א] [שנת קט"ג], (ו) [לקמן דף סט: א] (ח) דף ע"א, (ט) [ז"ל רבנא אשכנז] ועין צ"ח (י) [ביבמות יט, וסג] (י"א) [דף ע"א].

הגרות הב"ח

(א) גבי' דלית ביה מעשה (דכ"א מר וכו' חמים) ח"מ וי"ב ס"א לא גרסי ליה וכן מומח' בתוספ' ד"ה ג' (ב) רש"י ל"ב כיון וכו' לומר משלי בכל שנת כל כך מנאל: (א) ח"ה עד של"א וכו' גל"ס הב"ח (אש"ר פתחים) ח"מ וי"ב ס"א נמחק והג"ה ה"א: (ד) תוב"ד ד"ה כיון וכו' לנכוד שנת או כנר וכו' לנ"ל ומכ"ת א"ס י"ט לו נמחק: (ה) ד"ה ונקי כו' כמו שאפרש לקמן. י"ב ס"א (ו) ע"ב ד"ה ג' נפסח: (ז) ד"ה אמר ר' אשעי' וכו' גבי מחשבה (בר"מ וכו' ב"מ) ח"מ וי"ב ס"א וכו' אומר ר"מ דרב הושע'י לומר וכו' אשעי' לומר דהכא גרסינן בכל הדינים רב הושע'י והתם גרסינן רב אשעי' ומעיל רב הושע'י שהיה בלומנא: (ח) בא"ד דקאמר רבי הושע'י דשפיר וכו' מתיב רבי הושע'י וכו' בע"א מנה ר' הושע'י: (ט) בא"ד (סוף פירקין. י"ב סוף דף ע"ב: פ"י בא"ד י"ב דלא יועיל וכו' קשה לפירוש זה דלפ"מ:)

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פנו לי באני וכו' הליב פינה בלוי. ע' לקמן דף ע"ב מוס' ד"ה ואיכתי' אמת: תוב"ד ד"ה ונקי ליה וכו' כמו שאפרש לקמן. דף ע"ב מוס' ד"ה ג' נפסח:

לעזי רש"י

אשודרש"י [אשודרש"י]. הל"ס, מבוכה.

מוסף רש"י

המת בבית ולו פתחים הרבה. כולם פתחים או כולם סתומים כולן טמאין. כל כלים המונחים בחלל הפתחים תחת עובי התקרה של פתח עומדים, ואע"פ שאינו תחת הגג המהולל על המת, שגורו חמיו עומדה על מקום שהוא דרך יציאת העומדה וסופו גלגל דרך שם, וכאן אין אלו יודעים בזה ויציאו כולם עומדים (ביצה י.). נפתח אחד מן: לאחר הפתח המת, הוא טמא. וא"ל גלגל דמיעקף או גלגל לנפסח המובאין לו ממזון, וכולן טהורין. לגביר הכל מוקפנין לה, דמזון הכל מכלל כלים המובאים לתוכן אחרין כן ממזון, דולף כהוא דנפתח מפי' ליה (סו). ישיש בו ארבעה על ארבעה. כן עשירי עשירי להולא המים (סו).

הדר פרק ששי עירובין

מה הוא שצות ואינה דוחה שבת. ואפי' במקום מלוא כגון לשמוט פסקו כדתנן בפסחים בפרק אלו דברים (דף ס"א:): פרי גבירי רבנן רבנן. כגון אמת ורבה דדיירייהו ביה. מר. רבה אין כבודו לחזר על בני המצוי ולגבות השיתוף: אינהו. שאר בני המצוי לא משגחי: אקניי להו. משלי ריפתא כסלף דביצורא דליכא טרחא ויהו כולן זוכין זו לשם שיתוף: כיון דאי צעו מינאי. א"ס אחד מהו היה לר' ללכול מן השיתוף והיה שותף ממני אין יכולת בידי לוותר משלי בכל שבת (ב) לכך נמאל שאין צללי להיות זו חלק גמור וצטל השיתוף: שזיקש יין ושמן. משל שיתוף: רביעיתא דחלא. חומץ: בחיטא. נחמת מחביותך למידי דלית ביה קפידא הוא ועיקר שיתוף ביין כדלמר בפ"א פירקא (דף ע"א): ויינה חביות בחמר ויסמוך על רביעיית שנה לשום שיתוף לזרז כל השנה כולה שמינין שיתוף בחמר: אין משתפנין באוכל. דבדר האלור כגון חבית של יין או פירות המכוסין אין סומכין על מה שבתוכן משום דאין צריכה חיבה של שיתוף וכי משתפן ממנו איכא למימר אל ליה שיתוף: כולן עמאין. כל הכלים הנמונין צעזעי האסקופה טמאין ואע"פ שאינם בזהל המת מפני שאין אלו יודעין בלוי פתח יוצאו ופתח שעמדי גלגל צלל צו מיטמא מיד ועומה ליה אלל הלכות טומאה הכי גמריי לה ואפי' חלונות על טפח על טפח עמאין דכיון דכולן סתומין לא מוכחא מילתא ביה מפי' ליה: נפסח אחד מהן. ודאי כהוא מפי' ליה: פתח מד' על ד' אינו חשוד להליל על השאר: עד שלא ימוס. ללא נשתחא להו טומאה אשאר פתחים אלל אמרינן הוצרך דבדר דמיעקף אלו דעמיה לאפקוי בזהאי פיתחא אלל נחתא להו טומאה ואפי' כלים הבאין (א) לשאר פתחים) שם לאחר מחשבה עמאין דכיון דנחתא להו טומאה תו לא סלקא מינייהו צמחשבה עד

מה הזאה שבות ואינה דוחה את השבת אף אמירה לנכרי שבות ואינה דוחה את השבת א"ל ולא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה לשבות דלית ביה מעשה (א) דהא מר לא אמר לנכרי זיל אחים א"ל רבה בר רב הונן לאבוי מבואה דאית ביה חרי גברי רברבי כרבנן לא ליהוי ביה לא עירוב ולא שיתוף א"ל מאי נעביד? מר לא אורחיה אנא מרידנא בגירסאי אינהו לא משגחי ואי אקניי להו פיתא במלא כיון דאי בעו לה מינאי ולא אפשר ליתבה נחלייהו במיל שיתוף דתניא אחד מבני מבוי שביקש יין ושמן ולא נתנו לו במל השיתוף ונקניי להו מר רביעיתא דחלא בחביתא תניא אין משתתפין באוצר והא תניא ימשתתפין אמר רב אושעיא ל"ק הא ב"ש הא יב"ה (ב) דתנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאין נפתח אחד מהן הוא טמא וכולן טהורין חישוב להוציאו באחד מהן או בחלון ישיש בו ארבעה על ארבעה מציל על כל הפתחים כולן בית שמאי אומרים והוא שחישוב עד שלא ימות המת וכו' אומרים יאף משימות המת ההוא ינוקא דאישתפוך חמימיה אמר להו רבא נישירה לאימיה אי צריכא (ג) נחים ליה נכרי אגב אימיה אמר ליה רב משרשיא לרבא אימיה קא אכלה תמרי א"ל אימור תונבא בעלמא הוא דנקט להו ההוא ינוקא דאישתפוך חמימיה אמר להו רבא פנו לי מאני מבי גברי לבי נשי ואיזיל ואיתיב התם ואיבטיל להו הא חצר א"ל רבינא לרבא (ד) והאמר שמואל אין ביטול רשות מחצר לחצר אמר ליה (ה) אנא כו' יוחנן סבירא לי דאמר יש ביטול מחצר לחצר ואי לא סבר לה מר בשמואל נתיב

הקשה ר"מ דכח מוקי רב אושעיא פלוגמיהו בצרייה וצ"פ דצילה (דף י.) וגם דכח צילה (דף לו:) מסיק רב אושעיא דפליגי לטור את הפתחים מכלן ולהבדל דכיון דנחתא להו טומאה לא נפקא ל"ש אלל צעינו מעשה ולב"ה סגי במחשבה (ו) ואור"מ דרב אושעיא לחוד ורבי אושעיא לחוד דהכא גרס בכל הספרים רב אושעיא והתם גרסינן רבי אושעיא (ז) ומצינו רב אושעיא שהיה בלומנא חמיוס דמר ההיא שמעתא דר' בתרל דצילה (דף נח:): גבי ליצטיל מים ומלא גבי עיסה דקאמר רב (ז) אושעיא דשפיר עבד דלחוכו עליה וציממות בריש כ"ד (דף יח:): על מילתיה דרב אושעיא דלמר חוק היה ר"ש אף בראשונה אמר (ח) מתיב (י) אושעיא דבפרק כל הגט (גימין דף כה.) צעו מינייהו רב אושעיא מרבי יהודה וה"ר מנחם מיוני" פ"י (ל) ללא פליגי הכא בצרייה אלל לטור את הפתחים מכלן ולהבדל כדלמר בצילה וה"ק הא צ"ש דלא מהניא מחשבה לטור את הפתחים ה"ל לא מהני לענין עירוב ואע"פ שמוכה להו כיון דמתחילה לא הונח בחבית לשם עירוב (ל) ולב"ה דמהניא מחשבה התם (מ) מהני גמי הכא (נ) והא דתנן לקמן (ס) בעל הבית שהיה שותף עם שכניו והא דתנן נמי בכ"ד משתתפין (לקמן דף פג.) מניח את העיסה כו' כ"ה דלא צעו הנחה לשם עירוב וינחה השתח דעבד שאר פלוגמיהו דתנאי דפליגי לענין צרייה בהלוקח אין מצינן הכומים וצשאר מקומות ואף על גב דאין השתח אצ"י כב"ש לא היה חושש לכך להשיבו דכלאו הכי היה יכול להקשות לו וליקניי להו רביעיתא דחלא צמנא אלל לא היה חושש לטרוח כל כך לערב (ס) ואין זו סבירה תמוה כל כך אם אינו מועיל וכו' לב"ש אם לא הונח ככלי לשם עירוב דהא צ"ש א"ל רבא שיתוף פירוש (ס) ולא יועיל שיתוף משום דלא אפקי ועיילי דרך פתחים למצוי מיהו זה קשיא דלפ"מ מנכרייתא דתניא משתתפין באוצר הוה ליה למיפוך ממתני' דבעה"ז שהיה שותף עם שכניו וכמה עמיות דלא צעו הנחה ככלי לשם עירוב ועוד קשיא דמה ענין מחשבה לטור את הפתחים למחשבה דעירוב: (י) צריכה שותף רבא אימיה. פירשנו בפרק קמא דגיטין (ח: דף ע"א:):

אגב אימיה, ואקשינן ליה לרבא והא חזינן לאימיה דקא אכלה קמן תמרי, כמו הביאיים. ואמר להו לא סמכין אהאי דקא אכלה (קמא) [קמן דאמורין] תונבא הוא עירוי ליה. כלומר קור התיק חבז ואוכלת בלא תיקון דמיה, ואמר צריכא מים חמין מחמין לה. (רב) [רבא] היו לו ב' חצירות באחת היה יושב הוא וביתו ובני ארם יוצאין ובאין אצלו, ואפי' אדם חרם עדי' שיש להם בתים באותה חצר שולכין בתן. ואחר מבני חצר בא למול בנו בשבת ואישפין חמימיה. אמר להו רבא כינוי לי כלים לישב בחצירי האחרת שהשנים יושבות בה, וא"ל ובעי וישב להם ואבטל להם רשותי מון החצר ויטול חמיו של יבמול עליהן הקטן. אמר ליה רבינא לרבא והאמר שמואל אין מבטלין מחצר לחצר. אמר ליה ואי לא סבירא לך בשמואל לא צריכת לאימיתוקי מחצר לחצר

סח.

לשבות דאית ביה מעשה. וה"ל דצההוא ינוקא דלקמן דלמר להו רבא נשיילה לאימיה אי צריכא מינימיה ליה אגב אימיה כי לא צריכא נמי וכי לא היה נכרי בכל העיר שיאמרו לו שיחס צעזיל הקטן למולו וצ"פ דגיטין (ח: דף ע"א:): פירשתי:

כיון דאי בעו מינאי ויא ייהבנא דהו. לר' לומר כשאלם עושה עירוב שלא יערב דבדר שהוא מקפיד עליו כגון אותן דברים שתיקן לכבוד שבת או (י) א"ס לו ככר נאה שקורין גשטי"ל או פשטי"ל ויבואה בהן דאי צעו ליה מינייה ולא ייהב להו צטל עירוב: וצ"פ דהו מר רביעיתא דהא בחביתא. לנכורה משמע לזרז שיתוף מצוי קאמר דלעירובי חירות צעי פת אע"ג דלמר לקמן בפרק חלון (דף פ"א). מאן שמעת ליה דלמר דמ' איני מדיי חמרינא לא ר' יהושע הא ק"ל כו' יהושע לגבי ר"א דפליג עליה התם ולקמן בפירקא (י) צין ר"מ צין רבנן צעזיל להו דלעירובי חירות אינו אלל כפת ולכאורה כולוהו אמוראי דהיא שמעתא הכי אית להו ואור"י ל"ל דההיא חביתא דחלא דכח צנלר הוה ולא צ"ש דהא אמר לקמן בפרק כ"ד משתתפין (דף פ"ה): דלעירובי חירות צבית שצחצר ושימופי מצואות צחצר שצמניו ומרייהו דוקא (י) כמו שאפרש לקמן (י) וכן היא דבעל הבית שהיה שותף עם שכניו לזה צ"ן כו' איירי כיון דמונח בחצר:

תניא אין משתתפין באוצר. וה"ל ואצ"י כב"ש דהא כב"ש מסיק לה וי"ל דלצ"י לא חשיב הא דקאמר רב אושעיא הא צ"ש הא צ"ה וקסבר אצ"י לא נחלקין צ"ש וצ"ה דבדר זה דכמה פלוגמא דתנאי ואמוראי אשכחן לענין צרייה (י) ועוד אומר ר"י דלצ"י הוה מוקים כולוהו אלציה ולמפרע כולן עמאין דאין צרייה והוה מפרש (י) (כרבה) דמסיק צממסת צילה (דף י. וז): לטור את הפתחים מכלן ולהבדל:

אמר רב אושעיא

אמר רב אושעיא פלוגמיהו בצרייה וצ"פ דצילה (דף י.) וגם דכח צילה (דף לו:) מסיק רב אושעיא דפליגי לטור את הפתחים מכלן ולהבדל דכיון דנחתא להו טומאה לא נפקא ל"ש אלל צעינו מעשה ולב"ה סגי במחשבה (ו) ואור"מ דרב אושעיא לחוד ורבי אושעיא לחוד דהכא גרס בכל הספרים רב אושעיא והתם גרסינן רבי אושעיא (ז) ומצינו רב אושעיא שהיה בלומנא חמיוס דמר ההיא שמעתא דר' בתרל דצילה (דף נח:): גבי ליצטיל מים ומלא גבי עיסה דקאמר רב (ז) אושעיא דשפיר עבד דלחוכו עליה וציממות בריש כ"ד (דף יח:): על מילתיה דרב אושעיא דלמר חוק היה ר"ש אף בראשונה אמר (ח) מתיב (י) אושעיא דבפרק כל הגט (גימין דף כה.) צעו מינייהו רב אושעיא מרבי יהודה וה"ר מנחם מיוני" פ"י (ל) ללא פליגי הכא בצרייה אלל לטור את הפתחים מכלן ולהבדל כדלמר בצילה וה"ק הא צ"ש דלא מהניא מחשבה לטור את הפתחים ה"ל לא מהני לענין עירוב ואע"פ שמוכה להו כיון דמתחילה לא הונח בחבית לשם עירוב (ל) ולב"ה דמהניא מחשבה התם (מ) מהני גמי הכא (נ) והא דתנן לקמן (ס) בעל הבית שהיה שותף עם שכניו והא דתנן נמי בכ"ד משתתפין (לקמן דף פג.) מניח את העיסה כו' כ"ה דלא צעו הנחה לשם עירוב וינחה השתח דעבד שאר פלוגמיהו דתנאי דפליגי לענין צרייה בהלוקח אין מצינן הכומים וצשאר מקומות ואף על גב דאין השתח אצ"י כב"ש לא היה חושש לכך להשיבו דכלאו הכי היה יכול להקשות לו וליקניי להו רביעיתא דחלא צמנא אלל לא היה חושש לטרוח כל כך לערב (ס) ואין זו סבירה תמוה כל כך אם אינו מועיל וכו' לב"ש אם לא הונח ככלי לשם עירוב דהא צ"ש א"ל רבא שיתוף פירוש (ס) ולא יועיל שיתוף משום דלא אפקי ועיילי דרך פתחים למצוי מיהו זה קשיא דלפ"מ מנכרייתא דתניא משתתפין באוצר הוה ליה למיפוך ממתני' דבעה"ז שהיה שותף עם שכניו וכמה עמיות דלא צעו הנחה ככלי לשם עירוב ועוד קשיא דמה ענין מחשבה לטור את הפתחים למחשבה דעירוב: (י) צריכה שותף רבא אימיה. פירשנו בפרק קמא דגיטין (ח: דף ע"א:):

המת. ש"מ לבית הלל אית להו ביריה, ואע"פ שאחרי שמת חישוב להוציא באחד מהן, נתברר כי הוא שהיה מוכן להוציא ממנו. והואו ינוקא דאישתפוך בשבת אותם המים החמיו שהיו מוכנים לקטן למול אותו עליהן, אמר רבא ישאלו [ל]אמרו, כלומר אם מרגישה חולי צעריה מים חמיו נחים לקטן גוי

עין משפט

עין משפט גר מצוה

מוסף לספוד

א. [ד]דאי איסורא דרבנן שרי בחצר שלא עירבו משום מצות מילה אבל איסורא דאורייתא כגון לתבטל לו חמין אסור. מוס' גיטין ח: ד"ה א"ע"ג. ג. [נ]נכמה אשלי דבריי דסבירא להו דאין ביריה, ואביי דסבר כוותיהו, והנהו תנאי מבירא להו שלא נחלקו ב"ש וכו' בדבר זה. רש"י. ג. [א]אפילו בית הלל לית להו הויור, ואין מטהרין אלל כלים לדבוק, אבל דלאחר מחשבה, אבל הארשונים שמאים, ובית שמאי מטמאין אף האורונים, דקא סברי משרידה תורת טומאה לפתחים לפני מחשבה, במית המת, שוב אינו עולה מתם אלל על ידי מעשה, כגון נפתח. רש"י. ג. ד"ה סא. ד. והיינו אהו שסירד הברייתות. מוס' ר"ע. ה. דר' אושעיא דהכא היינו ר' אושעיא דפ"ק דביצה. ג. ו. דמחשבה דלבתר הנחה לא מהני, ואהא כב"ש דאמר התם המחשבה דלאחר מיתה לא מהני לטולק הטומאה אפי' מכלא ולהבא. כ. לטהר את הפתחים באחד ולהבא בלא שום מעשה אע"פ שכבר יורה להם טומאה. ט. גבי עירוב מחשבתו משיא ליה עירוב בחבית. ט. י. [ה]ההו אבוי משמטי מרבה ב' חנין, אלא היה דק דוחה אותו ממנו בדברים. ט.

רבינו חננאל

מה הזאה אינה דוחה את השבת אף אמירה לגוי אמר להו רבא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה, כגון הזאה, לשבות דלית ביה מעשה. כגון אמירה לגוי. ואי מקנה להו דא רבינא לבני מבוי ובעי ליה חר מינייהו ולא ידבוי ליה בטל השיתוף. דתניא אחד מבוי מבוי שביקש יין ושמן ולא נתנו לו בטל השיתוף. תנא אין משתתפין באוצר. אוקימנא לבית שמאי דלית להו ביריה. והא דתניא משתתפין באוצר כבית הלל דאית להו ביריה, תנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאין, נפתח אחד מהן ואמר וכולן טהורין. חישוב להוציא באחד מהן על החלון שיש בו ד' על ד' הציל על פתחיו כולן. בית שמאי אומרים יחשבו עד שלא ימות המת. ובית הלל אומרים אף משמת

בית רבא

בי נשי

בי גברי

ההוא ינוקא דאישתפוך חמימיה א"ל רבא פנו לי מאני מבי גברי לבי נשי